

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA DE ȘTIINȚE
AGRICOLE

bd. Ștefan cel Mare, 1
MD – 2001, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax.: (373 22) 232874, 210502
E-mail: ssagricola@rambler.ru

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION OF AGRICULTURE
SCIENCES

1 Stefan cel Mare Ave.
MD – 2001, Chisinau,
Republic of Moldova
Tel/fax.: (373 22) 232874, 210502
E-mail: ssagricola@rambler.ru

HOTĂRÎREA Adunării Generale a Secției Științe Agricole a AȘM

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Nr. 60

**Cu privire la rezultatele activității științifice,
inovaționale, manageriale și financiare a
Universității Agrare de Stat din Moldova
în anul 2015**

Adunarea Generală a Secției Științe Agricole a AȘM, examinând *Raportul de activitate științifică, inovațională, managerială și financiară a Universității Agrare de Stat din Moldova în anul 2015*, prezentat de academicianul Gheorghe Cimpoieș, rectorul universității și *Concluzia comisiei* creată conform Hotărîrii Biroului Secției nr. **53** din 19 noiembrie 2015 în componența: membru corespondent al AȘM Hăbășescu I.– președintele comisiei; membrii comisiei: Gaina B.- academician, coordonator al SȘA a AȘM; Sula I.- Ministru al MAIA; dr. Tudorache Gh.– secretar științific al Secției; Reșitca R.–șef al Direcției știință, formare profesională și extensiune rurală a MAIA; Starciuc N dr. hab. prof. univ. inter., prorector pentru activitatea științifică al UASM; Plămădeală E. contabil șef, UASM, constată, că în perioada de referință activitățile de cercetare s-au desfășurat în cadrul a 2 proiecte fundamentale, 7 proiecte instituționale, 1 proiect în cadrul programelor de Stat, 1 proiect transfrontalier, 1 proiect pentru organizarea manifestărilor științifice, 18 contracte economice extrabugetare. Concomitent au fost desfășurate cercetări pe cca 170 de teme la propria inițiativă fără finanțare.

În anul 2015 sfera științei și inovării a avut o finanțare din surse bugetare în volum de 1981,79 mii lei, inclusiv proiecte instituționale 893,4 mii lei, proiecte din cadrul Programului de stat 120 mii lei, proiecte pentru organizarea manifestărilor științifice 62,3 mii lei, alocații pentru pregătirea doctoranzilor și postdoctoranzilor 906,09 mii lei. Pentru realizarea a celor 18 contracte economice universitatea a obținut în anul 2015 o finanțare în valoare de 856,5 mii lei. Rezultatele tuturor proiectelor de cercetare au fost audiate și aprobate la ședințele Consiliilor facultăților, în cadrul cărora s-a realizat tematica respectivă. Toate proiectele s-au finisat cu rezultate concrete, corelate cu scopul și obiectivele expuse în propunerile de proiect, valorificate prin recomandări, metode noi, verigi tehnologice, implementări în producție, precum și prin aplicarea rezultatelor cercetărilor în procesul de instruire. Concomitent multe din rezultatele obținute au fost folosite în procesul de extensiune universitară.

Pe parcursul acestui an în cadrul proiectelor instituționale au fost obținute următoarele rezultate științifice :

Profilul de cercetare Agronomie:

- au fost selectate câmpurile experimentale pentru fondarea poligoanelor de cercetare comparativă ai indicilor agrofizici și umidității solului privind fondarea experiențelor de câmp de cercetare și fondate agroecosisteme cu grâu de toamnă, porumb monocultură, porumb asolament, fasole pe cernoziomul carbonatic luto-nisipos și lutos;
- au fost evidențiate unele modificări ale indicilor agrofizici în dependență de sistemul de lucrare a solului, agrocenoză, cultură din asolament și premergător;
- s-a stabilit o influență pozitivă a sistemului conservativ de lucrare a solului (No-till) asupra dezvoltării agrocenozei cu grâu de toamnă, iar cercetarea biometrică a porumbului a arătat o dezvoltare mai favorabilă pe varianta arătură, porumb în asolament, demonstrând că masa rădăcinilor în varianta No-till este de cca. 1,3 ori mai mare decât masa rădăcinilor la varianta cu arătură;
- s-a constatat că sistemul conservativ de lucrare a solului influențează pozitiv sistemul radicular al grâului de toamnă, porumbului în asolament și fasole;
 - au fost efectuate tratări cu colchicină la 10 genotipuri noi de porumb și 3 surse fl2, în urma cărora s-au obținut plante himere de porumb;
 - au fost selectate forme biologice pure, homozigote, heterozigote după caracterele fenotipice, fiind evaluate formele diploide și tetraploide. În urma analizei biochimice au fost evidențiate formele valoroase după conținutul de proteină și lizină în bob.

Profilul de cercetare Horticultură:

- s-au evaluat 20 de soiuri de cătină albă dintre cele mai valoroase, omologate în România, Ucraina, Federația Rusă, Germania în condițiile țării noastre; sau elaborat noi forme eficiente de conducere a plantelor inclusiv pentru tăierea și recoltarea mecanizată;
- s-au determinat indicatorii principali ai creșterii și fructificării, în primul an de vegetație a cătinii albe în funcție de soi, distanță de plantare, modul de conducere și tăiere a plantei;
- s-au obținut date referitor la evaluarea resurselor ecologice și biologice ale speciilor în ecosistemul pomicol, parametrii bioconstructivi, potențialul de productivitate și calitatea fructelor de cireș și măr, normarea încărcăturii pomilor cu rod, activitatea fotosintetică a pomilor și a potențialului de productivitate al plantației de cireș și măr necesare pentru completarea bazei de date normative.

Profilul de cercetare Economie și management în domeniul agroalimentar:

- a fost elaborată lista indicatorilor necesari pentru evaluarea dezvoltării durabile a localităților rurale;
- s-a elaborat modelul econometric de determinare a competitivității întreprinderilor agricole prin aplicarea productivității totale a factorilor;
- s-a aplicat modelul lanțului valoric în determinarea competitivității întreprinderilor agricole din Republica Moldova.

Profilul de cercetare Inginerie agrară:

- s-au identificat căile de asigurare a calității biocombustibililor solizi luând în considerare potențialul local de biomasă și posibilitățile oferite de condițiile concrete ale producătorilor de biocombustibili solizi și celor de cercetare și testare a calității produsului final;
- s-a demonstrat posibilitățile de creștere a calității biocombustibililor solizi prin perfecționarea constituției materiei prime în corelare cu cerințele de calitate EN plus.

Profilul de cercetare Zootehnie:

- s-a evaluat și s-a stabilit influența unor aditivi furajeri pentru diseminarea rezultatelor în vederea îmbunătățirii bunăstării animalelor.

Printre realizările de succes se menționează:

- Parcurgerea cu succes, în comun cu celelalte sectoare ale UASM, a procesului de audit ISO;
- acreditarea provizorie a Școlii doctorale a Parteneriatului instituțiilor din învățământ și cercetare din agricultură;
- consolidarea bazei tehnico-științifice a UASM prin înzestrarea cu utilaj a laboratoarelor existente;
- finalizarea cu succes a proiectului transfrontalier „Promovarea producției sustenabile și implementarea bunelor practici în fermele de bovine din regiunea transfrontalieră România, Republica Moldova și Ucraina, Acțiunea 2/1/32 MISETCCODE5449” cu aportul de cofinanțare al UASM;
- obținerea Premiului Național (prof. univ. Valerian Balan);
- obținerea unui premiu internațional pentru tinerii cercetători (Popescu Victor).

În anul de referință au fost publicate *4 monografii, 6 manuale, 69 lucrări didactice, 356 lucrări științifice.*

Pe parcursul anului au fost organizate un șir de manifestări științifice: Simpozioane științifice internaționale – 4 (Facultățile: Horticultură, Zootehnie și Biotehnologii, Economie, Inginerie Agrară și Transport Auto); Seminare tematice - 12 (Facultățile: Zootehnie și Biotehnologii, Economie, Cadastru și Drept); Conferințe științifice -11 (Facultățile Economie, Cadastru și Drept, Contabilitate); Mese rotunde -8 (Facultățile: Economie, Cadastru și Drept, Contabilitate). Sa-u desfășurat lucrările Conferinței științifice a studenților și masteranzilor, iar cele mai bune lucrări au fost publicate în culegerea de teze ale comunicărilor științifice. Au fost editate 2 numere ale revistei „Știința Agricolă”.

În anul 2015 au fost susținute 6 teze de doctor și 2 teze de doctor habilitat (Facultățile: Horticultură, Zootehnie și Biotehnologii, Economie).

În același timp, în activitatea de cercetare științifică mai rămân un șir de probleme ce urmează a fi soluționate printre care:

- activitatea redusă a cadrelor didactice în apelurile programului ORIZONT 2020, în proiecte de transfer tehnologic, proiecte bilaterale, internaționale, proiecte individuale pentru tinerii cercetători, proiecte de mobilitate academică;
- numărul redus al cadrelor didactice abilitate cu dreptul de conducere a doctoratului;
- activitatea nesatisfăcătoare cu privire la selectarea candidaților pentru studii la doctorat.

Propuneri de perspectivă

Pentru consolidarea și eficientizarea cercetărilor științifice în cadrul Departamentului Știință și Inovare al UASM se propun următoarele măsuri:

- activizarea participării cadrelor didactice în apelurile programului ORIZONT 2020, în proiecte de transfer tehnologic, proiecte bilaterale internaționale, proiecte individuale pentru tinerii cercetători, proiecte de mobilitate academică;

- majorarea numărului cadrelor didactice cu abilități în procesul de conducere a doctoratului;

- activizarea lucrului cadrelor didactice și de cercetare în selectarea candidaților pentru studii la doctorat;

- intensificarea calitativă a procesului de pregătire și susținere a tezelor de doctorat;
- antrenarea mai masivă a studenților, masteranzilor și doctoranzilor în proiecte de cercetare;
- de întreprins măsuri cu referire la completarea cu utilaj modern a laboratoarelor de cercetare științifică din cadrul catedrelor de profil a universității;
- includerea mai masivă a cercetătorilor în programe de colaborare bilaterală cu instituții de cercetare din țară și din străinătate.

Adunarea Generală a Secției Științe Agricole a AȘM

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A considera îndepliniți integral indicatorii de bază a activității Universității Agrare de Stat din Moldova în anul 2015.

2. A aproba Raportul privind activitatea științifică, inovațională, managerială și financiară a Universității Agrare de Stat din Moldova în anul 2015.

**Academician coordonator al
Secției Științe Agricole
a AȘM, academician**

Boris GAINA

**Secretar științific al Secției
Științe Agricole a AȘM, doctor**

Gheorghe TUDORACHE